

TARYBINIS Rokiskis

LPP(B) ROKISKIO APKONO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 40.

Rokiskis, 1944 m. gruodžio mėn. 30 d.

Tarybinio Informacijų Biuro

gruodžio mén. 27 ir 28 d. pranešimai

Gruodžio mén. 27 d. Čekoslovakijos teritorijoje, i rytus nuo Šachy miesto, mūsų kariuomenė kaudamas užemę gyvenamąsias vietoves: Uholi, Velkaja Čalomija, Kosig, Balog, Velkaja Ves, Sečanki, Nečkija, Klenjan; tuo pačiu i pietų vakarus nuo Šachy, mūsų kariuomenė sekmingai tėsė tarp Ipello ir Grano upių rajono valymą nuo priešo. Laike kautynių gruodžio mén. 26 d., šiam rajone mūsų kariuomenė paėmė i nelaisvę 1510 vokiečių ir vengrų kareivių ir karininkų.

Budapešto rajone mūsų kariuomenė tėsė naikinimą apsuptosios priešo grupiruotės, užimdamą priemiesčius rytiname Dunojaus krante — Čamer, Naglod, Ezer, Vatėk ir vakariname krante — Kelo Hefeld, Budakalas, Bekašmedjere, o taip pat gyvenamąsias vietoves: Plišanfo, Izbog, Šentendre.

Tuo pačiu mūsų kariuomenė forsavo rytinį Dunojaus ilinkimą i šiaurę nuo Budapešto ir užemę salią su gyvenamosiomis vietovėmis Toffalu, Pešmedjer, Sigelmonoštor ir susižiūro su daliniuais, užėmusiais vakariname Dunojaus krante gyvenamą vietovę Šentendre. Tokiu būdu per puolamąsias kautynes mūsų kariuomenė suskaldė apsuptą priešo grupiruotę i dvi dalis, iš kurių vieną įvarė i kal-

nuotą ir miškingą rajoną prie Dunojaus i šiaure nuo Budapešto, o antrąją suspaudė spėstuose Budapešto mieste.

Laike kautynių gruodžio mén. 26 d., rajone i šiaurės vakarus iš vakarų nuo Budapešto, mūsų kariuomenė paėmė i nelaisvę 2000 vokiečių ir vengrų kariškių.

I šiaurę nuo Šekštechverare miesto mūsų kariuomenė, atkakliai kaudamas, valė nuo priešo kalnuotą ir miškingą rajoną, užimdamą miestą ir geležinkelio stotį Poše Galla, o taip pat gyvenamąsias vietoves Njerežulal, Balot, Zabatilan, Piske, Šlufte, Taradoš, Talna, Tatabanja, Banchida, Rechanjas, Kapolnapusta, Gant, Čakbarens ir geležinkelio stotis: Njerežulal, Šlufte.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eilėje vietų vyko vietinio pobūdžio kautynės.

Gruodžio mén. 26 d. mūsų kariuomenė visuose fronto baruose pamušė ir sunaikino 74 priešo tankus. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 23 priešo lektuvai.

Gruodžio mén. 28 d. Vengrijos teritorijoje, i šiaurės vakarus nuo Dunojaus, mūsų kariuomenė, įveikusi priešo pasipriešinimą, (Perkelta į 4 ps.).

1945 metus sutinkame naujas laimėjimais

Karo pašvaistėms neužgesus ir patrankų šūviams aidint ženagiame i 1945 metus. Gyvenamasis metas stato tokius reikalavimus, kad sutinkant naujosius metus neužtenka „šventiškos“ nuotaikos — reikia blai-viai žiūréti į ateitį ir, norint, kad ateinantieji metai atneštu taiką ir pergale, tenka daug kam ryžtis.

Mesdami žvilgsnį į praėjusius metus, negalime nepastebeti tų didžių laimėjimų, kuriuos pasiekė Raudonoji Armija Tėvynės karo frontuose 1944 metais, tų smūgių, kuriuos sudavė R. Armija vokiškiesiems grobikams prie Leningrado, Bugo, Krymo, Karelijos srityje, Vitebs-

ko, Lvovo, Kisin'ovo — Jasu, Pabaltyje, tarp Tisos ir Dunojaus ir Pečengos srities. Visų tų smūgių išdava — išvaduoti tarybiniai kraštai iš vokiškų okupantų jungo.

Drg. Stalinas savo kalboje, pasakytoje 1944 m. lapkričio 6 d., tarp kitko pareiškė:

„Raudonoji Armija garbingai įvykdė savo patriotinę pareigą ir išvadavo mūsų tėviškę iš priešo. Nuo šiol visiems laikams mūsų žeme laisva nuo hitlerinės biaurybės. Dabar Raudonai Armijai pasiliesta josios pasutinė užbaigiamojo misija: drauge su mūsų sąjungininkų armijomis užbaigti vokiečių fašistinės arnijos sutriuškinimą, pri-

Šiais metais, gruodžio mén. 21 dieną, suėjo lygiai 65 metų didžiajam tarybinių tautų vadui draugui Stalinui.

Didžiojo mūsų vado gimtasis kraštas — kalnuotoji Gruzija, apie kurios groži ne vienas lietuvis yra nemaža girdėjęs. Jis yra kilęs iš paprastų darbininkų šeimos, todėl nenuostabu, kad Stalinas vienas savo jėgas ir gyvenimo kova skyrė liaudžiai, nes jis supratė ir matė sunkų tuometinės liaudies gyvenimą. Ir vis tik atejo ta valanda, kada subyrėjo žiaurus caristinis režimas, o darbo žmonės sukurė sau laimingesnį ir šviesesnį rytojų. Neveltu daugelis tautų, sujungti i vieną stiprų vienetą — TSRS — dekoja už viena tai didžiajam savo vadui.

Tarybų Sajungos vadovavimą i savo rankas paėmė Stalinas 1924 metais, po Lenino mirties. Taigi, nuo to laiko praėjo jau dvidešimt metų. Valstybės gyvenime 20 metų yra nedaug, tačiau per tuos 20 metus, vadovaujant dr. Staliniui, Tarybų Sajunga išaugo, suklestėjo, kartu pasiekdama nepaprastai didelius laimėjimus politiniame, ekonominiame ir kultūriname gyvenime.

Kai 1917 metais įvyko Didžioji Spalio Socialistinė Revoliucija, galutinai sutriuškindama caristinę priespaudą, gulusią ant vargšų darbininkų ir valstiečių, visas kraštas buvo labai suvargės ir susmukės. Viena iš tų didžiuju priežasčių buvo Didysis karas. Vis dėlto, nežiūrint didelių sunukumų ir kitokių nedateklių, tą vieną kraštą, tą vieną broliškų tautų gerovę, reikėjo atstatyti. Turėjo taip pat būti tinkamoje plotmeje atstatyta ir išvystyta didžios tarybų šalies pramonė. Ir visa tai, palyginus per gana trumpą laikotarpį, buvo įvykdyta, įvedus stalinisko usos penkmečius. Penkmečių įvedimas krašto atstatymui

įvairose srityse, kai kuriose valstybėse sukelė didelį susidomėjimą, o kitos valstybės į visa tai žiūrėjo gana pašaipiai. Tačiau vienas pasaulis netrukus pamatė, ką gali tie penkmečiai padaryti krašto gerovei, ką reiškia didysis Stalino Genijus.

Nepaprastai daug reikšmės skyrė Stalinas Raudonajai Armijai — tarybinių tautų saugumo ir laisvės užtikrintojai, todėl buvo gausiai apginkluota ir motorizuota tarybinė armija, sustiprintas Jūrų Karo Laivynas ir surusta galinga aviacija.

Imperialistai pamatė, kad jų pašonėje išauga galinga valstybė. Šio pasėkoje 1941 m. birželio mén. 22 d. kilo karas, kuriuo fašistinė Vokietija norėjo sugnuždyti Tarybų Sajungą; tačiau jos visos viltys sudūžo... Raud. Armija, vadovaujama maršalo Stalino, ne tik išvijo priešą iš savų žemių, bet jau naikina priešą jo paties šalyje.

1936 metais Stalinas, kalbėdamas apie žmonių pakeltas kovas dėl socializmo, yra pasakęs: „Malonu ir džiugu žinoti, kad kraujas, tiek daug mūsų žmonių pralietai, nenuėjo veltui, kad jis atneše savo rezultatus“. Šie jo žodžiai tuo labiau galima išreikštinti šiandien, nes dabar visas pasaulis žino, kokius sunkumus teko pergyventi Tarybų Šaliai ir jos žmonėms, norint tą sukurtą socializmą išlaikyti. Tuo labiau mes šiandien galime su šviesia viltimi žiūréti į ateitį, nes patys didieji sunkumai jau yra pakelti, o pergalė nebetoli.

Tad kupini gražesnių ir šviesesnių rytojaus vilčių, kurios labiau suspindės tik po galutino hitlerinės Vokietijos sutriuškinimo, mūsų nuoširdūs žvilgsniai krypsta į Didžių Vadą, linkédami Jam ilgiausiu metu, vadovaujant didžiuoliui TSRS šeimai.

baigti fašistinių žvėrių jo paties urve ir išskelti Berlyne pergailes vėliavą“.

Šis didis uždavinys laukia R. Armijos šiaisiai, penktainis Tėvynės karo metais.

Tačiau, fronto laimėjimai ne vien tik nuo R. Armijos priklauso — su vokiškuoju maru kovoja visa tarybinė liaudis, kurios šūkis: „Viskas frontui!“

Jei ketvirtieji karo metai praejo darbo ir pergalių ženkle, jei Tarybų Sajungos fabrikai tankų, lektuvų, pabuklų ir šaudmenų pagamino kelius kartus daugiau negu ankstyvesniais metais, o atkovoti Dono, Kubanės ir Ukrainos derlingi laukai, deka darbščių darbininkų ir

valstiečių rankų užtikrina žemės ūkio pajegumą, tai tik todėl, kad tarybinė liaudis supratė savo didžiąją pareigą Tėvynės gynimui ir savo darbais nusispelnė garbingą vietą žmonijos istorijoje.

Ateinantieji 1945 metai, kurie, tikėkime, atneš mums galutiną pergalę, turi būti sutiktai dar didesniame pareigingumo supratime ir pasiaukojimo Tėvynės ženkle. Štai kodėl darbininkai, valstiečiai ir darbo inteleigintai privalo sukaupti visas jėgas ir savo darbu pagreitinti pergalę, gražų ir taikinę gyvenimą tarybinėje Tėvynėje, i kurią piktą grobiko koja nieka dos nebežengs!

Rokiškio Apskrities Socialinio Aprūpinimo Skyrius turi suaktyvinti savo darbą

Iki š. m. gruodžio mėn. Socialinio Aprūpinimo Skyrius užregistruavo 10 Tėvynės Karo invalidų, kuriems jau išmokamos nustatyto didžio pensijos. Be anksčiau minėtųjų, pensijos mokamos keturioms šeimoms, kurių aprūpintojai yra žuvę kovoje prieš vokiškuosius okupantus.

Personalinėmis pensijomis aprūpinami tik 2 asmenys. Nukenčiai nuo vokiečių okupacijos užregistruota 19 asmenų. Trims iš jų jau išmokėtos pašalpos, o 16 asmenų dar nepristatė reikalingų dokumentų.

Visoje Rokiškio apskrityje yra 3 senelių prieglaudos. Rokiškio mieste randasi 34 seneliai, Skeimų — 38, o Svedasų — 22. Jų žinioje randasi 36 ha žemės.

Reikia pažymėti, kad Socialinio Aprūpinimo Skyrius labai maža kreipia dėmesio į Tėvynės Karo invalidus ir šeimas, kurių galvos žuvo kovoje prieš vokiškuosius okupantus. Taip pat Sociali-

Nubaustas buožė už privalomųjų pristatymų nevykdymą

Šiominis dienomis Rokiškio Apskrities Liaudies Teismas svarstė buožės Lisecko Jurgio, gyv. Zibolių km., Obelių valsč., byla dėl privalomųjų pristatymų sabotavimo.

Šis buožė valdė 128 ha žemės. Nors Liseckas turėjo grūdy, mėsos ir bulvių atargas, tačiau prievoilių nepildė. Taip pat jis agitavo apylinkės gyventojus, kad tie nevežtų uždėtųjų prievoilių.

Vokiščių okupacijos metu buožė Liseckas išdavinėjo nekaltus Obelių valsčiaus gyventojus gestapui ir visokiai bū-

nio Aprūpinimo Skyrius nesistengia šiuo reiskalu pravesti aiškinamojo darbo plačiųjų masių tarpe. Dėl šios priežasties pasitaiko daug karos invalidų ir šeimų, kurios nėžino, kur tuo reikalau kreiptis, nėžino, kokių dokumentų reikia, kad gavus priklausančią pašalpą ar pensiją. Yra asmenų, kurių bylos dėl dokumentų stokos nesvarstomas ir nedaroma žygį tą reikala pagreitinti.

Socialinio Aprūpinimo Skyrius nepasistengė susiristi su Kariniu Komisariatu, kad gavus sąrašą tų karių, kurie yra žuvę fronte.

Bendrai paėmus, Socialinio Aprūpinimo Skyrius atliko mažą darbą, tačiau to dar negana. Jis privalo išvystyti darbą visu smarkumu, kad neliktu neaprūpinto né vieno Tėvynės Karo invalido, senelio bei šeimų, kurių galvos yra žuvę fronte arba tų, kurie yra nukentėję nuo vokiščių okupacijos.

Skapiškis

Apsnūdės agitkolektyvas

Negeriau vyksta ir su Skapiškio įsikūrusiu agitkolektyvu, nes ir čia jaučiamas kažkoks sustingimas. Nepravedamas nė vienas platesnis susirinkimas su aiškinimu drg. Stalino kalbos pranešimo ar konstitucijos dienos minėjimo.

Panašiai vyksta ir su agitkolektyvo leidžiamu sieniniu laikraščiu. Po pirmojo numerio antrasis nebepasirodo. Agitkolektyvo nariai turėtų įsipareigojoti ir duoti jam daugiau medžiagos, o jos — net ir labai aktualių! — Skapiškyje yra. Partorges privalėtų į šį reikalą kreipti daugiau dėmesio. Tik vienas pliusas, gal būt, yra tai, kad š. m. gruodžio mėn. 12 — 13 dienomis Skapiškyje ir jo visose apylinkėse įvyko valstiečių susirinkimai, kuriuose viečinis aktyvas paaškino apie dabartinę padetį ir politinius įvykius.

Pasigendama skaityklos

Nors Skapiškyje yra viešoji valstybinė biblioteka, tačiau skaityklos nėra. Šiam reikalui patalpos yra tinkamos, tačiau nėra užprenumeruotų laikraščių, o dėl šios kliūties neveikia ir skaitykla. Skaitykla būtų labai pageidautina, nes kartais laikraščių pašto skyriuje nebegaunama, o šiaip nėra galimybės sekoti politinį bei kultūrinį gyvenimą.

Maža iniciatyvos pas valsč. vykd. komiteto pirmininką ir kooperatyvo vedėją

Valsčiaus vykd. komiteto pirmininkas jaučiasi kažkai netvirtai savo pareigose. Tas abe-

jojimas ir neryžtingumas gali mažinti pastebėti jo darbuose. Patartina, kad valsč. vykd. komiteto pirmininkas tvirtčiau pasijustu esas šeimininku savame valsčiuje, darant jvairius sprendimus ir nutarimus.

Tas pats pasakyta ir kooperatyvo reikalų vedėjui, kuris rodo per maža noro tvarkytį maitinimosi reikalus; jis neranda laiko nei progos nuvykti į Rokiškio Apkoopsajungą paimti prekių bei orderių. O vis gi to neturėtų būti.

Ryšių skyrius tvarkosi

Skapiškio ryšių skyrius įsi-vedė telefono ryšį. Dabar pasitaiką skubesnėje reikalai bus galima atlitti telefonu, o tuo pačiu susitaupys laikas, kuris praslinkdavo bevaikštiant iš vienos įstaigos į kitą.

Agrotechn. Jukna

Rokiškis

Seminaras valsčių partorgamis ir aktyvui

LKP(b) Rokiškio Apskrities Komiteto agitacijos ir propagandos skyrius š. m. gruodžio mėn. 28 d. visų valsčių partorgams ir aktyvui suruošė seminarą. Paskaitą „Tarybų vyriausybė — liaudies teisių gynėja“ skaitė agitacijos ir propagandos skyriaus vedėjas drg. Pivorūnas.

Seminaras mokytojams

Š. m. gruodžio mėn. 28 d. Rokiškio berniukų gimnazijos patalpose įvyko seminaras mokytojams. Paskaitą „Dialektinis ir istorinis materializmas“ skaičiė berniukų gimnazijos direktorius drg. Jasinevičius.

Apkrečiamosios ligos

Rašo gyd. P. V.

Visas apkrečiamasias ligas sukelia mūsų kūnan patekusios bakterijos; bakterijos yra be galo maži, mūsų akimis visai nematomai gyviai.

Bakterijų gali būti nevirinčiamame vandenye, kambario dulkėse, ant maisto, ant mūsų kūno...

Ne visos bakterijos yra kenksmingos; kačių kurios nieko blogo nedaro, o kitos atneša didžiausią naudą; bet ligas sukeliančios bakterijos yra didžiausias žmogaus sveikatai ir gyvybei priešas; su jomis turime nuolatos kovoti; didžiausias šių bakterijų priešas — švara ir saulės šviesa. Ne visos ligos sukeliančios bakterijos vienodai, tais pačiais keliais, plinta ir žmogaus organizman patenka.

Turime pažinti limpamujų ligų antkrictio svarbiastas ypatybes; tik tada mes galėsime rimtais kovoti.

Trumpai peržvelgsime svarbiausias apkrečiamasias ligas.

Tymais serga vaikai, reičiau suaugę; sirdžiai galima tik vieną kartą. Liga labai limpama; apskrésti galima tik nuo paties ligonio. Po ligos dezinfekcija nereikalinga, nes ligos antkrictis labai lepus ir greit žūva. Liga pasireiškia karščiavimu, kosuliu, sloga, akių karščiu ir smulkių spuogelių bérimu ant veido ir kūno. Ypatingai pavojingas nušalimas.

Skarlatina — daugiau vaiku liga, bet serga ir suaugę; kartą sirsęs, antrą kartą neserga. Liga limpama ir labai pavojinga. Ap-

sikrēsti galima ne tik nuo ligonio, bet ir nuo ligonio daikty ar ligonij lankančiųjų asmenų. Susirgus reikia tuoju vežti ligoninė arba atskirti nuo sveikųjų. Kambario ir daikty dezinfekcija būtinai reikalinga. Liga pasireiškia stajgiu karščio pakilimu, gerklės skaudėjimu smulkiai raudonu kūno bérimu. Liga labai rimta ir be gydytojo apsieiti nepatariama. Ligonis turi būti atskirtas nuo sveikųjų bent 6 savaitėms. Po skarletinos luponės oda nuo pirštų ir šiaip nuo kūno; kol ji lupsa — ligonis gali kiltus apkrésti.

Raupai neskieptytiems — balsi liga Kiekvienas ligonis greičiausiai turi būti vežamas į ligoninę, nes liga labai limpama. Sergama tik vieną kartą. Apsikrēsti galima nuo ligonio, jo daikty bei prižiūrėtoj.

Liga pasireiškia karščiavimu,

strėlyų skaudėjimu, veido ir kūno bérimu raudonomis, kiek pakiliomis dėmelėmis, ant kurių po 2-3 dienų atsiranda puslelės. Raupų pūslelės pažinti labai lengva: jos pačiai viduryje idubusios. Skiepytieji serga lengviau, jiems ant viso kūno gali būti tik keletas pūslelių, bet vis tik ir lengvai ligonis kitiems yra tiek pat pavojingas, kaip ir pats sunkusis.

Skiepų apsaugo nuo raupų ligos visai arba ligą labai palengvina. Kiekvienas savo amžiuje skiepytis turi 3 kartus: 3-6 mėnesių vaikas, o vėliau — su laukę 10 ir 20 metų amžiaus.

Kruvinoji (dizenterija) pasireiškia pilvo skaudėjimu ir viduriavimu su krauju ir pūliaisiai.

Pirmykštis ligos šaltinis — ligonio išmatas; iš čia ligos antkrictis jvairias būdais patenka į

(B. d.)

MENAS ir KULTŪRA

ROKIŠKIO DRAMOS STUDIJA

S. m. gruodžio mén. 3 d. Rokišky Komjaunimo patalpose įvyko pirmas—steigiamasis Rokiškio Dramos Studijos susirinkimas, kuriamo, iš Vilniaus atvykęs poetas—rašytojas—dramaturgas ir dramos režisierius Saulius Petras Gruodis, pasakė atidarymo kalbą, plačiai nušviesdamas studijos įkūrimo priežastis bei jos tikslą. „Tarybinio Rokiškio“ redakcija, norėdama supažindinti savo skaitojuos su nauju kultūros žydiniu Rokiškyje, per savo atstovą kreipėsi į jo įkūrėją, rašytoją ir režisierių drg. S. P. Gruodį.

— Drauge rašytojau, atleiskite, kad aš tamstą truputį surukdysiu.

— Labai prašau! — spaudamas mano ranką, malonai pasakė draugas Gruodis ir pažadėti atsišesti.

— Drauge rašytojau, aš labai trumpai. Redakcija įpareigojo mane pasikaltėti su tamstā apie tamstos įkurtąjį Dramos Studiją. Mus domina keli klasmimai, bet ši kartą, nenorėdamas tamstos atitraukti nuo kitų darbų, pasitenkinsiu tik svarbiausiais, benten:

— Kas tamstą paskatino įkurti Rokiškyje dramos studiją?

— Mintis — įkurti Rokiškyje teatrą — gimė Gedimino kalno papédėje, Vilniuje, maždaug prieš tris mensesius, besikalbant su rokiškiečiais, Komjaunimo CK. Tuoj po to iš CK gavau uždavinį—vykti į Zarasų — Rokiškio apskritis susipažinti su Tarybų Sajungos didvyres — Marijos Melnikaitės gyvenimo bei mirties aplinkybėmis ir iš jos gyvenimo parašyti dramą.

Alikęs tai, nutariau, kol pa-

rašysiu dramą, pasilikti Rokiškyje dėl ivairių aplinkybių: čia apie šešius metus gyveno Melnikaitė, Rokiškio žemė pagindė man brangiausią moterį pasaulį — motiną, ir — Rokišky yra elektrai! — Bet pagyventi Rokišky, parašyti dramą, pasinaudoti jo elektros šviesą ir, pakelius kepurę, tylom, bė jokio garso, be pėdsakų išnykti iš savo gimdytojos — motinos gimtosios žemės — apskrities centro, — bando juokauti draugas S. P. Gruodis, — būtų nemandagu. Todėl, vietas apskrities Komjaunimo vadovybės malonai remiamas, aš ir nutariau įkurti Rokiškyje dramos studiją — teatrą kad išvykdamas iš šio miesto su didžia meile bei širdgėla krūtinėje atsigrižčiau į savo širdies kūdiki — Rokiškio Dramos Studiją — teatrą ir dar ilgai, iškėlęs meilės ranką, mojuočiau jam, kaip mylimiausiam savo sielos gelmėse audžiamos

meilės tēsinui!

— Šia proga, — kalbėjo rašytojas S. P. Gruodis toliau, — norėčiau daug kam padėkoti už malonų dėmesį bei rūpestį, kad mano darbo dienos Rokiškyje būtų jaukesnės ir šiltesnės! Ypatingai mano dabartiniems šeimininkams, Kęstučio gt. 17, užleidusiem savo gražiausį kampą, kad turėčiau kur jaukiai kurti, jūsų vyr. redaktoriui drg. Vasiljevui — už ypatą dėmesį, Rokiškio apskr. Komjaunimo vadovybei, Rokiškio apskr. Vykd. K. Švietimo Skyr. Vedėjui drg. Urnevičiui, abiejų gimnazijų direktoriams ir kitiems, kurių jas, dėl vienos stokos, negalėsime visų pamineť! Jie visi prisiėjo, kad man būtų gera Rokiškyje. O kada man gera, tada gera ir mano studijai! Tada bus gera ir visiems, kurie ateis išgirsti jos širdies balsą! Pasidžiaugti jos kūrybinio džiaugsmo laime! Paalsuoti jos oru ir, padavus jai

nuoširdios brolybės ranką, žengti drauge sa ja į šviesesnę ir į kilnesnę Tėvynės ateitį — rimtu tonu kalbėjo rašytojas S. P. Gruodis.

— Ir antras klausimas: ar tamstos įkurtoji Dramos Studija — teatras turės kokią sakytą spalvą, savo formą, kuo ji gali skirtis nuo kitų teatrų?

— Šiuo klausimu, kalbėjo rašytojas Gruodis, — aš žadu parašyti į tamstų laikraštį platesnį straipsnį, iš kurio teatrai mylanti visuomenę galės plačiau pažinti mūsų kelius, mūsų siekius bei troškimus. Dabar, galu tik tiek pasakyti: Rokiškio Teatras, bent kol jis priklausys nuo manęs, daug kuo skirsis nuo kitų teatrų. Mes jau nuo pat pirmųjų savo gyvenimo valandų atsinešėm savo spalvą. Ir ją mes stengsimės išlaikyti nesuuptą, iki jis turės laimes gyventi Kūrybos Meno pašauktų tarpe. Pagrindinis mano studijos bruožas — surasti žmoguje iškraji jo širdies gelmėse paslepą Grožį.

Mes kreipiame dėmesį ne tik į techniškajį aktoriaus paruošimą. — Mes ugdomė aktorių —

— Žmogu! Nes mano giliu įsitikinimu, — kalbėjo rašytojas S. P. Gruodis, — tik tyra ir skaišti žmogaus — menininko širdis gali sukurti didžių dalykų! Todėl aš savo studijoje ypatingą dėmesį kreipiu į širdies bei sielos vystymąsi, bet apie tai ir iš viso apie Rokiškio Dramos Studijos — teatro spalvą, formą ir jo naujuosis kelius pakalbėsime su jūsų malonaišiais laikraščio skaitytojus kitą kartą! — baigė Rokiškio Dramos Studijos — teatro įkūrėjas ir jos vadovas — rašytojas — dramaturgas drg. Saulius Petras Gruodis.

Saulius Petras Gruodis

Naujuojų Metų Viltys

I amžių kryžkele arteja minios...
Pro sutemas nakties klaikiosios
Ateina Senis nusiminet...
Su skauduliu širdies manosios!..
Štai, rieda sunkūs vargo ratai...
Negrītamai į amžių jūrą,
Kur Amžinybė juos užbūrė —
Važiuoja ten Senieji Metai!..
— Palauk! Sustok, basisis Seni!
Sustok prie Kryžkelės, kur mi-
[nios renkas...
Prie Amžinybės slenkscio mano.
Nuplauk kraujuotą savo ranką!
Ir man ataskaitą patiek!

Aš Tvardarys esu nuo seno:
Visi Valia mana gyvena! —
Ir tu per amžių čia patiek!

Taip. Aš žinau, Kilnus Gam-
[tos Valdove! —
Graudžiu balsu prabilo Senis.
— Aš nedaviau tautom gerovęs;
Kraujuos jos mirkę savo penqai!
Tamso... skurde klojajo minios...
Už auksą lordų ir sėtonų
Mūs brolių žuvo milijonai! —
Prakeiktos būkit, aukso skrynios!
Ištarę žodžius šiuos Senieji Metai,
Pro Kryžkelę važiavo amžinybęn...
O minios suklaupe ant tako —
Pasveikinti Naujuojų Metų!
— Gal džiaugsna jie atneš pa-
[sauliui?..
Gal pergalė tautų laisvuoj
Iškels mūs vėliavą savuoj?..
Gal jie pasveikins Laisvęs Saulę?!

kuriame paskendo visos mašinos. — Dar jie man „sudiev“ sakys, šitie sveto perėjūnai, baladosiai. Neužtenka, mat, savo žemės — svetimas kąsnelis skanesnis. Norėjo gi visą svetą užkariauti, tarytum varlė jauti prarysti. Dabar, tur būt, nebežino kelio atgal, kad miežių laukais pradėjo važinėti. Tpfiu!..

Nusispievė Augulis ir, rūpescio prislegtas, nukiūtino į savajį miežių laukeli. Jis negalvojo, kad čia pat panosejė vyksta į karas, bet jam buvo pikta ant vokiečių, kad jie, vieną kitą valandą pabuvę jo nokstančių miežių sklypelyje, išniokojo jį visai, viską sulygine su žeme.

Parimės ant lazdos, ilgai stovėjo Augulis savo lauke, negirdėdamas patrankų grasinančio gausmo, o vasaros vėjas pynė savo žingsnius jo praziliusi plaukų kuokštose.

— Tėveli, vakarienė paruošta, — iš kiemo pasigirdo sūnaus balsas.

— Einu, einu, — atsakė senasis, pasijudindamas iš savo vietos; dar syki apmetę akimis priplutas prie žemės miežius, kurių niekas šimtai nebepiaus, jis grižo atgal, nubraukdamas nuo raukšlėto skruostą raso lašelį, kuris ištryško iš jo skausmingai rūškanų akių, o gal ir iš pačios širdies.

(Galas)

F. Jankauskas

Senasis Augulis

Pradėjus vokiečiams prauštis, atėjo vienas, visas „iščiūtinęs“, tur būt, pats vyriausias, įsakydamas trauktis toliau.

Subirė mašinos, pakvipo viena apylinkė benzинu, o vietoje miežių laukelio radosi tik tuščia vieta, kaip ir paties Augilio širdyje.

— Sudiev, seni, išvažiuojam, — šaipėsi vokiečiai, mašinoms keliant dulkes.

— Aš jums, nevidonai!.. — iškėlė Augulis gumbuotą lazdą ir pagrūmojo dulkių debesies link,

3

Senasis

— Eikite su kiaulėmis šnekėtis vokiškai, o ne mene, seną žmogų, kalbinkit, — pramurmėjo pro ūsus.

— Taip reikia, — įsikišo vienas pagyvenęs vokietis su blizgančiais antpečiais, kalbindamas Augulį usiškai. — Tur būt, suprant?

— Na tai kas? Rado, mat, reikalą važinėti mašinomis po miežius.

— Neimk į galvą, seni. Žiurek, kad pats gyvas išliktum, o į lauką gali nesidairyti — mažiau širdį skaudės.

TARYBU LIETUVOJE

Patvirtintas Meno Reikalų Valdybos mokomųjų įstaigų tinklas

Lietuvos TSR Liaudies Komisary Taryba 1944 metų gruodžio 7 dienos nutarimu nustatė Lietuvos TSR teritorijoje ši Meno Reikalų Valdybos mokomųjų įstaigų tinklą ir jų mokinį kontingentą: I. Aukštostos mokyklos: Vilniaus valstybinė konservatorija — mokinį kontingentas 300, Kauno valstybinė konservatorija — 200, Vilniaus valstybinis dailės institutas — 200, Kauno valstybinis taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutas — 200. II. Vidurinės mokyklos: Vilniaus muzikos mokykla — 500, Kauno muzikos mokykla — 400, Šiaulių muzikos mokykla — 200, Panevėžio muzikos mokykla — 200, Vilniaus dailės mokykla — 300, Kauno dailės mokykla — 200, valstybinė choreografijos mokykla — 150. III. Pradžios mokyklos: Vilniaus vaikų muzikos mokykla su bendrabučiu — 200, Kauno vaikų muzikos mokykla su bendrabučiu — 200, Vilniaus vaikų dailės mokykla — 200. Vietoje dramos mokyklų pavesta Meno Reikalų Valdybai suorganizuoti prie Kauno ir Vilniaus valstybių dramos teatry dvejų metų kurso dramos studijas.

Įsteigdama tokį platų meno mokomųjų įstaigų tinklą, mūsų tarybinė vyriausybė suteikia turinčiam meninių gabumų jėnimui ir netgi vaikams kuo plėtaias galimybes pasiekti reikiamą išsilavinimą pasirinktoje meno srityje. (T. L.)

Karas Jugoslavijoje

Belgradas, Gruodžio mėn. 27 d. (Tass).

Jugoslavijos Tautinio Išsivadavimo armijos vyriausias štabas praneša, kad rytinėje Bosnijoje vyksta atakos mūšiai. Bijelina-Čelič rajone vokiečiai smarkiai atakavo, norėdami atsiimti įstiprinimus, kurie randasi tarp Bijelina-Čelič.

Bernogorilj, Matešovo rajone, sunaikinta prieš kolona. Išblaškytu prieš dalinių padėties šiaurės rajone darosi vis sunkesnė.

Belgijos pasipriešinimo fronto kreipimasis į vyriausybę

Londonas, gruodžio mėn. 28 d. (Tass).

Reuterio agentūra praneša iš Briuselio, kad pagrindinės grupės Belgijos pasipriešinimo fronto, esančio vokiečių puolančiam rajone, gruodžio mėn. 27 d.

Neriečių darbo laimėjimai
Kauno fabrikas „Neris“ lapkričio mėn. gamybos planą įvykdė 115 %. Fabriko mechaninis cechas lapkričio mėn. planą įvykdė 130 %.

Gražių gamybinių rezultatų pasiekė atskiri įmonės darbininkai: mechaninio cecho darbininkas Parplėnas Aleksas, atliko vidutiniškai lapkričio mėnesį 170 % darbo normos, Pekis Antanas — 160 %, Parplėnas Juozas, Damažeckas Vacys ir Butkovičius Jonas — po 150 %. Seniūnas Mykolas — 140 %. Liejyklos skyriaus darbininkai Raila Jonas ir Jankulskis įvykė po 150 % darbo normos, Stanskis — 160 %, Valiukonis ir Leimanas — 130 %, Grabliauskas — 120 %.

Esame pasiryžę, — sako darbininkai, — nugalėti visas technikines kliūties ir dar žymiai viršyti gamybines planines užduotis.

Per lapkričio mėnesį fabrike buvo suremontuota daug mašinų ir kt. ž. ūkio mašinų valstyčiams.

(Elta)
Seneliai invalidai aprūpinti drabužiais

Darbo invalidų namų Prūdiškėse (Vilniaus apskr.) seneliai apsidžiaugė sužinojė, kad jie bus aprūpinti drabužiais ir baltiniai. Juk vokiečių okupacijos laikais seneliai darbo invalidais niekas nesirūpino ir jie buvo pasmerkti merdėti visiškame skurde. Tarybinė valdžia, aprūpindama įmonių ir įstaigų darbuotojus drabužiais, nepamiršo ir senelių Prienų kuri laiką Prūdiškių darbo invalidų namuose buvo aprūpinti drabužiais ir baltiniai 130 senelių.

(T. L.)

Londonas, gruodžio mėn. 28 d. (Tass).

Olandijos sajungininkų kariuomenė prie Maaso vedė aršias kautynes.

Grannellių sajungininkai atmūšė smarkias vokiečių atakas 2 mylių atstumu iš Šiaurės vakarų nuo Uterno, prie Jutzezo (Belgijoje). Priešakiniai priešo šarvuociai daliniai, žygiuojantieji iš Rošforo pusės Selse kryptimi, turėjo didelius nuostolius.

Sajungininkų kariuomenė,

puolantį iš pietų, susijungė su daliniu, esančiu Basfordo

punkte, 3 mylių atstumu nuo miesto. Sajungininkų apsuptieji da-

Tarybinio Informacijų Biuro

pranešimai (Atkelta iš 1 pl.)

užėmė miestą ir gelezinkelio stotį Šečen, o taip pat gyvenamąsias vietoves: Salgo, Zadva, Roma, Karančala, Efes, Ned-Gec ir Gerpi.

Čekoslovakijoje, iš Šiaurės rytus nuo Šachy, mūsų kariuomenė, veikiančioj sunkiose kalnuotose ir miškingose vietose, užėmė gyvenamąsias vietoves: Frebu-Dvž, Inam, Burkovce, Čelovec, Opava, Grusov, ir Podimeš. Tuo pačiu, iš pietų vakarus nuo Šachy, mūsų kariuomenė, atakliai kaudamas, išvalė iš priešo rajoną, esanti tarp Veplo ir Greno upių ir užėmė gyvenamąsias vietoves: Pasovce, Barotka, Pald, Salka, Lebed, Chalemba, Nibina, Gazan Kevež ir gelezinkelio stotis: Chalemy, Kovač Pataf.

Kautynėse laike gruodžio mėn. 27 d., rajonuose iš Šiaurės vakarų nuo Šečenės ir iš pietų vakarų nuo Šachy, mūsų kariuomenė paėmė iš nelaisvė 2200 vokiečių ir vengrų kariškius.

Budapešto rajone mūsų kariuomenė tėsė naikinimą apsuptos priešo grupių rotuotės ir užėmė rytiniam Dunojas krante priemiesti: Dunakesi, Alagvillia, Árpadi, Cinkota, Pecei, Bokoska, Kakošiget, Bakoškeresfür, Pošsentlerine, Pešsentimre, Andraši, Díal. Tuo pačiu metu, mūsų kariuomenė tėsė naikinimą apsuptujų priešo dalinių prie Dunojas, kai nuotame ir miškingame rajone iš Šiaurė nuo Budapešto, ir užėmė

gyvenamąjā vietovė Pilišentkeret.

Kautynėse už Pilišentkeret'o gyvenamąjā vietovė paimta grupė vengrų kareivių ir karininkų. Bendras žmonių skaičius siekia 600 žmonių, jų tarpe 1 generolas, 8 pulkininkai ir 18 karininkų.

I Šiaurė nuo Šečekfechvaro miesto, mūsų kariuomenė išvalė nuo priešo kalnuotą ir miškingą Vereschedsēg rajoną ir užėmė gyvenamąsias vietoves: Nesmei, Nagyflan, Tavars, Šarkeras. I pietų vakarus nuo Šečekfechvaro miesto, mūsų kariuomenė užėmė miestą ir gelezinkelio stotį Pligard ir gyvenamąsias vietoves: Šarkes, Šarkesi Aliso, Hadasdildant, Iene, Čečebel, Šandorcha.

Laike kautynių, gruodžio mėn. 27 d., Šiaurės rajone mūsų kariuomenė paėmė iš nelaisvė 694 vokiečių ir vengrų kariškius.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eileje vietu vyko vienito pobūdžio kautynės.

Gruodžio mėn. 27 d. visuose fronto ruožuose mūsų kariuomenė pamusė ir sunaikino 49 priešo tankus. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 22 priešo lėktuvai.

Tarybinis Informacijų Biuras.

UŽSIENIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakarų Europoje

Londonas, gruodžio mėn. 28 d. (Tass).

Olandijos sajungininkų kariuomenė prie Maaso vedė aršias kautynes.

Grannellių sajungininkai atmūšė smarkias vokiečių atakas 2 mylių atstumu iš Šiaurės vakarų nuo Uterno, prie Jutzezo (Belgijoje). Priešakiniai priešo šarvuociai daliniai, žygiuojantieji iš Rošforo pusės Selse kryptimi, turėjo didelius nuostolius.

Sajungininkų kariuomenė, puolantį iš pietų, susijungė su daliniu, esančiu Basfordo punkte, 3 mylių atstumu nuo miesto. Sajungininkų apsuptieji da-

liniai Basfordo rajone padarė priešiūrinių nuostolių.

Rajone iš pietų rytus nuo Basfordo, sajungininkai išvalė nuo priešo Inzenborn (Liuksemburgas) ir persikėlė trijose vietose per Slušupėn upę. Po sunkių kautynių išvalytas nuo priešo Ešdorf.

I Šiaurės vakarų nuo Šečekfechvaro, sajungininkų kariuomenė apsupo Bošang ir valo nuo priešo Berderio.

Stambūs sajungininkų aviacijos junginiai aktyviai remia sausumos kariuomenę. Oro kautynėse numušta 90 priešo lėktuvų.

Kariniai veiksmai Viduržemio jūros teatre

Londonas, gruodžio mėn. 28 d. (Tass).

Hallijoje, Serkijo upės lygumoje, priešas tebetėsia savo puolimą; sajungininkų priešakiniai daliniai vėl atsitraukė atgal. Kituose

Rokiškio Berniukų ir Mergaičių Gimnazijų Direktorai praneša, kad žiemos atstogos praeitosis ligi 1944 metų sausio mėn.

Mokslo prasidėjus 1945 m. sausio 8 d. 9 val. mergaitėms, 18 d. 9 val. berniukams. Rokiškio Bern. ir Merg. Gimn. Direktorai,

1) Rokiškio Apskritys Laiudės Teismas skelbia, kad Sasnauskienė – Alisauskaitė Ona, Jono, gvy. Lašu km. Rokiškio valsč. 1944 m. gruodžio mėn. 18 d. yra išskelus civ. ištuokas bėgėjimui. Rokiškio Bern. ir Merg. Gimn. Direktorai,

2) Rokiškio Apskritys Laiudės Teismas skelbia, kad Strūnaičio Juzonas, gvy. Rokiškio

m. Kestutėjo g-vė Nr. 8a yra išskelęs 1944 m. gruodžio 23 d. civ. ištuokas byla Strūnaičio Galgauskaitė Ona, gvy. Rokiškio mieste Kestutėjo g-vė Nr. 8a.

„Tarybinis Rokiškis“

Šiame traciadieniais ir četrtadieniais. Redakcijos adresas: Rokiškis, Sodnų g. 6. telef. 18.

Redaguoja J. Vasiliauskas

„Naudos“ spaustuvė, Rokiškis